

Om T oga. Utan att precis kunna säga "varför". Ansåg de gamla, att åtminstone vissa persons blick kunde ha en merlig inverkan på det arbete de hade för sig! Och likaså var det högst merligt om någon ställde sig till att skarpt fixera näget dyr i synenhet sovnen trodde röna oförslaktig inverkan av onda blickar. [Detta hänger i skogsbygdens folk delvis äu i dag! Havar mina ströflag skulle jag på många håll bli mycket illa omtyckt därest jag ställer mig att betrakta doras gris och ha i stan.] Likavant med vissa arbeten! Om t. ex. Ett kvinnas sitts sysselsätt med nägon virkning och nägon frammas person ställer sig att betrakta henne, skulle hon genast lägga ner virkningen i korgen och sätta undan denne samt om hon äu inte hade näget, och "glo så lett hon kunde"! Att ont oga även kan inverka på det arbete som skall uträttas sedan kan följande ge belägg för:

För nära är ^{är sedan} frammodade jag en f. v. bonde: "Nisse Bräk" att gå till mig för att slagna min gris till julin. Men Nisse bar sig åt, dog ante grisens så hastigt som han bord. Utan lag var

Blickning
Listerz o. Blakme
Rykhalt Janho, Asmara

1918 Aug. Holmborg
4134 Svängsta

och plagades onödigt länge, varför han fick en sharp uppsträckning.
"Ägust lille, då" inte min skull, ja mötte du f-baunave.

Brinca Johan på Nyebro när ja gick hit i da, o han glodde
så stort på me sa'. Du och väl att han har loja tyoor ma
sin blang! (blick) Tyoor: Ett, förr vanligt uttryck, var till ingent
motsvarigt ord finnes i nikkosvenskan!

Varij meniska med skarpt genombränta blick, men synenigen de
som näkta bli missliknare såsom vintogor, halta och helota. Puckelryggia
borr man akta sig för blickar från! Ond fot, eller ond tunga har
vi här i orterna ej någon avsky för. Betraktat såsom mystiskt ord.

Frimurare. Hur man kunde bli frimurare. d. v. s. s. : Vilka
företagningar varo, och vilka ceremonier som begingos. Hörde jag
aldrig att någon kände till! Men det troddes, att de varo bestyrkt
till Fan sjelv, och att en av sällskapet togs av honom varje år
och dessa fingo vanligen en bråd röd. I gengående hade de alltid
gott om pengar. Fan lade fram ett kontrakt för dem, som de
fingo underteckna med sitt eget blod. Kunne någon, varstun

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

~~S1071~~

det var allt ö", skaffa en antaglig medlem vilig att försvara sig
så kunde han få anständ annu ett år innan han tog honom!

Storbonden Håkan Bengtsson i N. Höka gick en sommardag till
sitt arbetsfolk i en bygd (slöderkarr) ett stycke från gården. Och var
dena dag ovanligt tyst och slutet. På eftermiddagen gick han hem igen.
Var folket gick hem om kvällen, såg Håkan på en sten vid vägen
då som en steu "rakel blåvart i ansigtet! Det var nog inte
gott o slappa te när fej tog sitt!" (Händr. 1860)

Frammanna öðra = ("Mana opp ir öðr") Va lyxre folkets uttryck.

De som icke trodde att detta låt sig göra, varo latt räknare! Varje var
att få fatt i någon som kunde göra detta, och som på samma gång
var villig drattill, emedan det var förmåt med särskild stor risk!

Den lange finnew-Sven i Boahaga och Harald i Falshult, varo
de enda som kunde "Mana opp öðra"! Och som även vagar göra detta.

Ex: Storbonden Bengt Jonasson i Väghult, Kyrkhults s. n
har en syster Emma som blev den första barnmorskan
i Kyrkhult. Hon var till synnes: Stolt, hård och harskbyttur

En gång i början på 1870-talet blev hon inbjuren att berätta
 att brottslopp inom församlingen och stod just i begreppet att
 åka dit, då hon fick annosan att bibehåva sitt en förlöss-
 ning hos en fattig torpare något vägra. Hornsen över detta
 förförde befaller hon skjutsen att fört kora till Torparens, i
 det hon yttrade: Ni kan vänta lite, det skall snart bli undan-
 gjort! Detta blev också förhållandet, men på så värdslös
 sätt att både torparekären och barnet dog. Men det nu var
 grubblar Emma över därra missoörd hon ställde till, så
 att hon totalt var surmij. Bengt Jonasson lärde nu bed till
 Harald i Fallshult att komma ut och "mana upp torparens
döda karing ur graven å Ryckhults kyrkogård". Harald och
 Emma följde åt till graven. Och Harald lade sig vinn om att
 intala Emma att förhålla sig lugn när hon kom till tals med
 den döda. Och yttra ingen bitterhet ty da är min hustru forgåves.
 Den döda kom upp ur graven och Harald förläste sin de ord
 Emma borde lägga för att erhålla förlåtelse! Men i stället

för att göra detta spottade hon på skeppnaden som stod på graven och sa i: Vi är väl här skräle, jag hörde så mycket för!

Anna, olyckliga mänska, vad gör du nu är min mest slutt sade Harald och gick genast till brodern Bengt Jonasson, och han berättade förlöppet, samt tillade Ni få själva se på vad sätt ni kan få Emma ut ur kyrkogården. Emma stod på samma plats i kyrkogården, när Bengt och Anna och drängen kommo dit, som om hon varit fastvuxen vid marken. Bar Bengts och drängens förmade krafter rubbade icke hennes fotter ett rugg I sin nöd väckte de Rykohoror Rönnbäck trots kl. var i på natten! Deune gick med ner till kyrkogården och när han längre låst och bedt fick Emma sina lemmanas bruk ejur så pass att hon kunde komma derifrån. Men sen slog vanvetet ut utan upphåll, och snart berövade hon sig livet! Anna leva många i Rykohult som minnas denne häxelse!

Exempel: I Kärrjönöla, Jemshögs s. u. bodde torparen Erlands Anders, med hustru på sitt torp! Prålade och slöt och stod sig godt

Var en ordningens man och smärt religios! Denne fick en julastow
 besök av sin bros! En på byggen bringstrovande förtunare, som lede
 tillsammans med ett väldigt kvinn. Ett landvågarnes avskum! Anders
 som var ordningen sju lyckte inte om besöket, heller som broren var
 full och oförskämnd utan kände ut patrasket i program! Vänta om
 sa broren ter sig bli över så jagu ska ja väärma dig, lika bra som
 du läter mig frysja nu! Några är gick, så en dag Anders skulle med
 hotagen bär i havre från åkern, kände han något som svet i nacken
 varför han kastade bordet på marten. Då brann det i den här havrekärvan
 En dag grävde han ut ett träd ur en rå stöck, då böjde det brinna i
 den råt spänorna. En dag hustrun bar från bordet potatesskal i ett kola-
 fat, böjde det brinna i detta. Hon sagt: Ja demest otankbara ställen
 och i de mest brännbara ämnen uppstod eld, utan minsta anledning!
 Nu hade Anders en dräger "Träsko-Bengt" i Almåla. Hos denne
 brukade en drivafjärne: "Länge Finnem", lene hus för natten när han
 på sina vandringar kom derät. Och längfjinnen var av alla känd
 som Södra Sveriges eppersta trotharl. En dag gick Anders upp till

Färska Brugt, i avsigt att be denne säga till Finnen, när han kom vid att gå till Anders. Hanre sig så att Finnen samma dag ankommet och nu låg i giv somm utpå logen. Om morgonen då finnen kom in i stugan, framförde Anders sitt arvode och bad Finnen hjälpa sig så att han kunde bli frillt eldsplagom! Husen have nu brunnit för Anders, och han havr inrett en tillfällig bostad i källaren. Det varsta var, att sason det sagts. Anders bor röd för flera år sen. nästans oppå landet varit visste ej Anders. Och presten i Jemshög kunde ej heller ge besked i vilken kyrkogård han jordats. Så går jag väl och talar vid någon kyrke-grimmel, mente Finnen. Och i tidens länge skall jag väl reda ut takten. Men det bli inte i brödrasköt jag hinner gå dit, var det nu är nästans! Finnen manade nu fört upp kyrkegrimmen i Jemshög och fick av denne besked att den han sökte låg begraven i en kyrkogård oppe i Östergötland. Finnen traskade den långa vägen dit, manade opp brodern till Anders, framförde Anders böñ om att få förlåtelse och fick döringen löfte att denne ej vivare skulle hausöka Anders med eld. Det braun ej heller mer hos Anders. Herr

Skriv endast på denna sida!
på 1840 talet"

"^H² Hamma rojor". Eller som det hette på folkespråket: Skicka orjor på folk. De gamle pasto^r att: "Vår lea orjer finns här, så hände att lappgubbarne
sände sörana på folk, och dessa gjorde hansklig skava". I min tid har
sänt eäke förfkommen. Men gjorde rätor någon hest en invasion
till någon går, eller det var tillfället blv man än vanligt gott om
lappor eller les (av folket kallat: "ä äte") så kunde man längt fram
i tiden få höra: Att någon illorötting sätter vissa på folket!

Samma förmåga trorres fättarkärningar ega. Kom en söran in i en stuga för
att ligga, och hon ej fick som hon ville ha, kunde man sen hon gått på höra
sägas: "Dumt i alla fall o int ge heume va hon ville ha". Nu skickas hon
väl på oss en fälig hop o "^cäite".

Menniskans öde. Att menniskornas lifsöten är i förra beständiga
var förr en allmän tro. Och denna tro hänger till stor del kvar ännu
Om någon begär ett groft brott, och denvor kommer i häkte, siger nästan
alldis: Ja va sa s^o utsedd! Stackars muska, då va hans öre att
det skulle gå sa illa! Ja va ville han göra: Det som är utsedd
att skall ske, o^r händar! Han måtte burit sig åt hur han vekar!

Invänder man så: Jämen om han verkligen det eller det, så hade
olyckan inte träffat honom (hemme) Ta så kan väl så va, men du
må tro: Det som är utsatt i förväg, är inte gott o slippa ifrån!

Värana uttalanden får jag ofta höra, vis samtal med folket.

Glosor. Denna, av folket mycket omtalade, unvanliga och mystiska
fortelje. Var något okänt värde, som endast årsingarne: D.
v. säga: De som vid julen gingo årsing, fingo se! Den skulle
se ut som ett jättestort sov, med stora glödande ögon. Den var
nägot som varje årsingare måste möta, på hemvägen från kyrkan
varje år han gick. Det skulle icke se ut som om den gällt på
fötterna som andra givit givit utan sakta glida fram längs vägen
Den troddes vara ytterst riskabel, ty kom den att att passera mellan
benen på den motande personen blev denne släckt mitt i lin! För att
skydda sig häromt kastade den gäuse benen omkors för varje steg,
ända ifrån det ögonblick han varsnade de glänsande ögonen, och tills
han passerat ojuren. Detta skulle enligt vissa uppgifter icke gäll
nägot bättre ifrån sig! Enligt annars, stonade den på ett skyggigt sätt

Men den sagan som berättats om glasögon i Småland m. flera provinsar, att
 som skulle haft en kavel eller något annat i munnen, och som är gångna
 men skulle söka tillgåva sig boritthores icke av årschingarna här i Blekinge.
 Här fanns en årschingare i Kräckekull (Nägot norr om Tångsta) Och en
 i Ennebova, Åsarums s.v. Denne redare, hundan Bengt Månsson
 har jag mina bästa underrättelser om årschingen av. Han ville övertala
 mig att vara honom förfärlig! Sjölv gick han årsching från det han
 var 16 till 17 år tills han dog om 80 års ålder. Och han var verkligen
 förtäckt häntsen som senare inträffar! Vad nu detta kunde bero
 på. Han var en ovantlig beläst man. Och hade näst Lars Månsen i
 Tranumila, den största eustiklor boksamling någon hove haft i våra öster.

Fotavtryck i stenar. Omkring 500 meter öster om Trensums jernvägsstation å Bl. kustbanor, gav en värborgsås i riktning N. till Syd
 Just där den urgamla gångstigen från stationen till Riggarp passerar
 över bergåsen, ligger denne blockar på en lång sträcka, och bilvar
 vad folket kallar: Flatihall! Det fanns 7-8 st fotavtryck i
 grundberget. Var jag såg dem för 50 år sen varo de ännu

såvär $\frac{1}{2}$ tum ojipa, trots nötning och vittring. Men mycket tydliga. Men såg tydligt den lilla förhöjningen mellan tärna. Och likaså att mitt under foten var någon förhöjning efter svängt i foten! Avtrycken varo betydligt större än efter vanliga människor. Men de varo omöka. Det fanns flera marken efter högerfot än efter Vänsterfot. Nu är nästan hela berget bortsprängt av stenbryggarna!'

Nit en vagnsläppning i Enneboda (Asarums s.n.) hittaffles för något år sen, trevne rätt tydliga avtryck av högerfot. ett större och ett mindre i en sten cirka 1 dm under markytan. Stenen sprängdes för vagnens skull!

I Götheberget å Elsholm, berättars att skulle finnas många avtryck av både människor och hästar. 1907 undersökte jag platsen, och fann endast några små förhöjningar utan någon rimlig form. De varo urholkade av bollslagen i en gång av losare stenart i berget, vid en liten vik havet. Här därför 25 fot högre än nu!